

Melinda, Aurora, Koha?

18.3.2016 Vaski-jory

[26.11.2015 Vaskin järjestelmä-strategiapäivä]

Melinda

”Melinda on kansallinen metatietovaranto ja kirjastoille tarkoitettu palvelu. Kirjastot kuvailevat aineistonsa yhteiseen tietovarantoon, josta tietoja voidaan myös hyödyntää”

<https://www.kiwi.fi/display/Melinda/Tervetuloa>

Melinda nyt

- Melindassa nyt yliopistokirjastojen lisäksi AMK-kirjastot (2014 lähtien)
- Yleisten kirjastojen pilotointi loppumassa: PIKI jo Melindassa, Anders liittyy 2015 aikana
- Yliopisto- ja AMK-kirjastot käyttävät Melindassa kuvailuun Aleph-kirjastojärjestelmää
- PIKI ja Anders kuvailevat Auroralla

Yhteisluettelo yleisten kirjastojen tavoitteena

- YKN on suositellut yleisille kirjastoille Melindaan liittymistä
 - YKN:n strategia 2011-2016
- YKN:n mukaan Melindasta kirjastoille etuna
 - <http://www.kirjastot.fi/fi/kirjastoala/melinda>
 - *Taloudellisuus / tehokkuus*
 - *Luettelointidata laadukkaammaksi*
 - *Luettelointisääntöjen ja –käytäntöjen muutokset helpommin toteutettavissa*
 - *Tietokannan käytettävyys*

Etujen toteutuminen?

- Osa eduista toteutuu vain tilanteessa, jossa yhteisluettelossa on kattavasti yleisiä kirjastoja
- Etujen toteutumiseen vaikuttaa myös se, kuinka hyvin kirjastojärjestelmät toimivat yhdessä

Nopeimmin saavutettavia etuja

- Melindan mukana saadaan yhteiset ohjeistukset ja ollaan osa laajempaa kuvailuyhteisöä
- Melindassa saadaan enemmän tukea RDA:n omaksumiseen
- Oman tietokannan tason paraneminen
 - Melindaan liittyminen edellyttää tietokannan virheiden korjausta. Tämä parantaa Vaskin oman tietokannan käytettävyyttä.
 - **Toisaalta: virheiden korjaus vaatii resursseja.** Virheitä korjattu jo nyt, mutta työ on hidasta

Melindan pääsyvaatimukset

- Datan standardinmukaisuus
 - MARC 21, RDA
- Datan laatu
 - Tuplatietueet, pääkirjaukset, merkistöongelmat, osakohteet, pakollisten kenttien puuttuminen, kiinteämittaisten kenttien puutteet...
- Kirjastojärjestelmä
 - Aurorassa on Melinda-yhteensopivuus, Kohassa ei vielä

Epävarmuustekijöitä (1)

- Kansallinen kuvailukeskus?
 - Ollaanko menossa yleisten kirjastojen yhteisluetteloon?
 - Riskinä se, ettei PIKIn ja Andersin lisäksi muita yleisiä kirjastoja tule Melindaan?
 - Melindasta ei ole täyttä hyötyä yleisille kirjastoille niin kauan kun Helmet puuttuu sieltä.

Epävarmuustekijöitä (2)

- Säästääkö Melinda todella työtä?
 - PIKIn luetteloijien kokemukset tähän mennessä päinvastaisia.
 - Työnsäästön kannalta paljon merkitystä sillä, kuinka Vaskin kirjastojärjestelmä toimii Melindan kanssa
 - Auroraä käytettäessä Melindaan luetteloiminen ei tuo paljoa teknisistä syistä johtuvia lisävaiheita
 - Kohaan ei ole vielä rakennettu Melinda-yhteensopivuutta. On mahdollista, että Melindassa tulevaisuudessa olevat Koha-kirjastot joutuvat käyttämään luetteloinnissa yliopistokirjastojen järjestelmää.
 - Asiaa mutkistaa se, että myös yliopistokirjastojen järjestelmä tulee vaihtumaan

Epävarmuustekijöitä (3)

- Melindan huono taso
 - Tuplatietueita varsinkin AMK-konversioiden jäljiltä, jo Lindalla oli tuplatietueongelma.
 - Luettelointi Melindassa muutenkin edelleen tasoltaan kirjavaa?
 - Tilannetta yritetään korjata Melindan laatuohjelmalla
- Yliopistokirjastojen järjestelmän vaihto
 - Mahdollisesti 2017-2020?
 - Vaatisi Auroran/muun käytössä olevan järjestelmän yhteensovittamista yliopistokirjastojen uuden järjestelmän kanssa.

Epävarmuustekijöitä (4)

- Vaskin/Turun kuvailun organisointimalli ei toimi Melindassa
 - Organisointimallin uudistaminen Turussa ei ole onnistunut
 - Vaskin kuvailua vaikea keskittää, jos Turussa organisointia ei muuteta

Kustannukset (1)

- Jos Melindaan liitytään Auroraa käytettäessä
 - Vaskiin on jo hankittu LuettelointiPro –paketti (sisältää Melindassa tarvittavat ominaisuudeksi)
 - Liittymisprosessin Aurora/Axiell –kustannukset 5.500 €
 - Katselmointikannan hankinta / vuokraus aiheuttaa jonkin verran kustannuksia
- Jos kirjastojärjestelmää vaihdetaan tilanteessa, jossa Vaski jo on Melindassa, järjestelmän vaihdossa on myös Melinda-yhteensopivuuteen liittyviä työvaiheita (= lisäkustannuksia)

Kustannukset (2)

- Käyttöönottovaiheen työvoimakustannukset
 - Noin 15 viikon työpanos
- Lisäksi on huomioitava uuden toimintaympäristön vaatima opiskelu ja koulutustarve
 - N. 2-3 päivää / luetteloija, luetteloinnin vastuuhenkilöillä jonkin verran enemmän
- Käyttöönoton toteutus
 - Vaatii projektin, rahoitus?
 - Kuinka tietokannan virheiden korjaus saadaan toteutettua? Tähän mennessä muu Vaski on tehnyt osuutensa aikataulussa, Turussa työ on edennyt hitaasti (musiikin suhteen ei käytännössä ollenkaan).

Vaihtoehdot?

*oletuksena, että Melindaan tullaan
joskus menemään*

Päätetään pitää Aurora x vuotta ja mennään Melindaan mahdollisimman pian

+	-
Melindan hyödyt nopeasti saatavilla	Mitä tehtävissä, jos esim. Aurora-Finna – rajapinnoissa / yhteistyössä Axiellin kanssa on ongelmia
Ei nopeassa tahdissa tehtyjen järjestelmänvaihdosten aiheuttamia kustannuksia	Voidaanko Auroraan sitoutua? Entä jos Koha kehittyy nopeasti Auroraa paremmaksi ohjelmaksi?
Tarvitaan resursseja vain yhteen projektiin kerrallaan	

Melindaan mahdollisimman pian Auroralla, vaihdetaan Kohaan heti kun/jos se on käyttökelpoinen

+	-
Melindan hyödyt nopeasti saatavilla	Edellyttää resursseja molempiin projekteihin, samoja työntekijöitä tarvitaan molemmissa projekteissa
Valmius ottaa Koha haluttaessa nopeasti käyttöön	Kaksinkertaista työtä, koska Melinda-yhteys ja toimintatavat joudutaan ensin rakentamaan Auroraan ja sitten Kohaan
	On mahdollista, että Melindaan ehtii joku muu Koha kirjasto ennen kuin Melindassa oleva Vaski ottaa Kohan käyttöön. Tämä ei kuitenkaan ole varmaa → riskinä tilanne, jossa Melindan käyttöönotto Aurorassa → Kohan käyttöönotto → Koha/Melinda yhteensopivuuden rakentaminen ja Koha/Melinda – pilotointi
	Kohan ja Melindan yhteistoimintaa ei vielä olemassa – ei siis tiedossa, onnistuuko Melindaan luettelointi suoraan Kohalla

Vaihdetaan Kohaan heti kun/jos se on käyttökelpoinen. Mennään Melindaan vasta kun Koha on otettu käyttöön

+	-
Mahdollistaa sen, että odotellaan Melinda vs. Kansallinen kuvailukeskus -tilanteen selkiytymistä	Voidaanko luottaa Kohan kehitystyön laatuun? Kohan ja Melindan yhteistoimintaa ei vielä olemassa – ei siis tiedossa, onnistuuko Melindaan luettelointi suoraan Kohalla <i>Toisaalta: Kohan (kuvailu) standardienmukaisuus olisi ehkä varmemmin taattu, jos Koha-kirjastoja olisi Melindassa?</i>
Tarvitaan resursseja vain yhteen projektiin kerrallaan	Melindan hyödyt vasta myöhemmin saatavilla
Tietokannan virheiden korjaamiselle enemmän aikaa	